

วิเคราะห์นโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนทฤษฎี 4 มิติระบบ*

Analysis of ASEAN Educational Institution Management Policy with 4 Factor System Theory

วราลี จิเนราวัต**

ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี***

ดร.นรา สมประสงค์****

ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์****

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีและสภาพการณ์นำนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนไปปฏิบัติ โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเชิงนโยบายบริหารจัดการสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินนโยบายบริหารจัดการศึกษาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อหาโอกาสพัฒนาต่อไปหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2559 ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี 4 มิติระบบ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 12 แห่ง ที่ได้รับนโยบายการศึกษาอาเซียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ผลการวิจัยพบว่า นโยบายแบ่งออกเป็น 3 ระยะ โดยมีที่มาและเป้าหมายนโยบายที่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์การรับนโยบายไปปฏิบัติจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตภาคสนามจากสถานที่จริง ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี 4 มิติระบบ E-I-P-O ของ องค์การยูเนสโกที่พบประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อมและบริบท พบว่า ทำเลที่ตั้งสถานศึกษาใกล้ประเทศที่เติบโตเศรษฐกิจมากหรือน้อย ปริมาณเม็ดเงินลงทุนในตะเข็บชายแดน การผ่อนปรนกฎหมายเคลื่อนย้ายแรงงานพลเมืองเสรี มิติที่ 2 ทรัพยากรและปัจจัยนำเข้า พบว่า สถานศึกษาที่มีความสามารถในการแสวงหาทุนชดเชยการดำเนินงานจากมูลนิธิดำเนินงานได้ดี บุคลิกภาพผู้อำนวยการสถานศึกษาแบบเปิดเผยและคิดสร้างสรรค์และคิดเชิงผู้นำธุรกิจชุมชนมีส่วนสำคัญ ฯลฯ

มิติที่ 3 กระบวนการ พบว่า ไม่ได้มีการกำหนดกระบวนการวิธีดำเนินงานให้ชัดเจน ส่งผลผู้บริหารสถานศึกษาได้คิดค้นและริเริ่มการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม สื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนพัฒนาอบรมครูเองเป็นส่วนใหญ่ ขาดกระบวนการพัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนและระบบจัดการฐานข้อมูลและประชาสัมพันธ์ การ

*ดุชนิพนธ์การศึกษาดุชนิพนธ์ิตต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตกรุงเทพฯ

**นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุชนิพนธ์ิตต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตกรุงเทพฯ

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ

มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตกรุงเทพฯ

****อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตกรุงเทพฯ

จัดสรรหาทุน มิติที่ 4 ผลลัพธ์ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มียังไม่พร้อมกับการปรับตัวด้านภาษาและการเคลื่อนย้ายไปต่างประเทศ ต่อมาปี พ.ศ. 2556 ผลลัพธ์การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปตามนโยบายอย่างรวดเร็วหากอาเซียนผู้ปกครองได้รับผลบวกจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียน

คำสำคัญ : สถานศึกษาอาเซียน/ การบริหารจัดการสถานศึกษา/ การบริหารการศึกษา/ ทฤษฎีระบบ/
แผนแม่บทอาเซียน พ.ศ. 2568/ องค์การยูเนสโก

ABSTRACT

This article presents conceptual framework an investigation on ASEAN educational institution management policy in action The objectives were (1) To study policy concept of management to prepare educational institutions for ASEAN (2) To investigate the best practice and problems after entering ASEAN Community in 2016 with the framework of 4 Factor System theory

This study was the qualitative research with the specific and selective sampling 12 pilot schools in ASEAN that adopt ASEAN policy since 2010. There were 37 research participants by field observation and interview techniques. The conceptual Framework Study was based on UNESCO APAC (2011) policy analysis based on 4 Factor System Theory with the significant finding by follows

Factor 1: environment and context affects policy application effectiveness. This includes; 1) locations of educational institutions effected the ASEAN adaptability of the school upon the neighboring country economics booming, the amount investment in AEC border the flexibility of legal permission on ASEAN free labor and student mobility at the borders; 3) cross-border relief, etc.

Factor 2: Resources and input Factor. It was found that the school with self-funding from the international or local foundation had a great success during 2010-2013, The school leader personality had positive effect were openness creativity and entrepreneurial mindset and being a community heart leader.

Factor 3: Process during 2010-2014 was not clearly regulated school directors initiated and formulated curriculum management guidelines and ASEAN media and ASEAN activities and ASEAN teacher development and students recruitment their own. Thai digital media provision and staff exchanges were extremely limited.

Factor 4: Output during 2010-2012 showed that learners were not ready. But after 2013, the student outcomes were clearly seen if parents' occupations were related to ASEAN special economic zone at the borders. Learners accepted differences between races and culture.

Keyword : ASEAN School/ School Administration/ Education Administration/ System Theory/ ASEAN Roadmap 2025/ UNESCO APAC

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่ประเทศไทยรวมถึงประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ผ่านพ้นวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียในปี พ.ศ. 2540 ได้ก้าวผ่านสู่ศักราชใหม่แห่งการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองในระดับเวทีโลก ผ่านการลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน เพื่อจัดตั้งสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558 มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา บรูไน กลุ่มประเทศสมาชิกภาพได้การริเริ่มขับเคลื่อนให้เกิดผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยประกาศยุทธศาสตร์สามเสาหลักอาเซียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมในปลายปี พ.ศ. 2558 การริเริ่มเตรียมการตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 ที่สามารถเริ่มดำเนินการเชิงนโยบายได้อย่างทันทีไม่มีข้อจำกัด คือ การเริ่มจากการริเริ่มพัฒนาเสาหลักที่สาม ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ในรูปแบบของความร่วมมือการศึกษา สังคม กีฬา มั่นคง เศรษฐกิจ กระจาย ความเป็นโลกไร้พรมแดน (Globalization) ในศตวรรษที่ 21 และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2559

เมื่อพิจารณาด้วยกรอบแนวคิดทฤษฎี 4 มิติ การวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของ (UNESCO APAC, 2011) จะพบว่าว่าการนำนโยบายสาธารณะการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนไปปฏิบัติอาจ

จะมีแนวโน้มพบกับอุปสรรคการบริหารจัดการในระดับสถานศึกษาอาเซียน ได้แก่ มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อมและบริบท (Environment & Context Factor) จากรายงานประจำปีของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2558) พบว่าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555-2557 มีการขยายตัวการลงทุนและขาดแคลนแรงงานที่รองรับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและทุนอาเซียน โดยประเด็นที่เป็นอุปสรรคของการอพยพ ศึกษาต่อและเคลื่อนย้ายแรงงานและอนุญาตประกอบอาชีพของพลเมือง รวมถึงบทบาทของ NGO บริเวณชายแดนอาเซียน (2556-2557) ซึ่งอาจจะมีผลทั้งทางบวกหรือลบต่อผลสำเร็จจากบทบาทการช่วยเหลือคนต่างชาติให้ได้รับการคุ้มครองจากหน่วยงานราชการโดยจัดให้มีสิทธิพื้นฐานแก่เด็กที่อพยพจากประเทศพม่า หรือบุตรแรงงานพม่าที่เกิดในประเทศไทย (Word Education, 2012)

เมื่อพิจารณาประเด็นการจัดการสถานศึกษาอาเซียนในมิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้าและทรัพยากร (Input Factor) สันนิษฐานว่าขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายฯ โดยโรงเรียนขนาดเล็กที่งบประมาณน้อย่างไกลน่าจะมีอุปสรรคการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาอาเซียนมาก (กิตติพงษ์ เจนจบ สมหมาย อ่าตอนกลอย และนงลักษณ์ ใจฉลาด, 2557) และจากแผนการดำเนินงานปรับเปลี่ยนบรรยากาศและระบบหลักสูตรสถานศึกษาอาจจะประสบปัญหาเรื่องอัตรากำลังครูอาเซียนและครูภาษาอาเซียน (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2555) และมีความต้องการจัดให้มีหลักสูตรสื่อการสอนสมัยใหม่ (สุเมธ งามนก, 2558) ตามแผน

และงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิณสุดา สุทธิรังษี และคณะ, 2555; เกียรติศักดิ์ ชัยยามะ, 2554)

ซึ่งโรงเรียนที่สามารถพัฒนาระบบอี-เลิร์นนิ่งอาเซียนให้ครูและนักเรียนเข้าถึงได้ น่าจะประสบความสำเร็จด้านการสื่อสารการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทักษะได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (สุเมธงามกนก, 2558) โดยร่วมใช้งานผ่านระบบ Internet Network Digital Library ฐานข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ การสื่อสารแบ่งปันและเข้าถึงบริหารจัดการองค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลน่าจะมีผลบวกต่อการจัดการศึกษาอาเซียน (นพดล สุตันตวิมลชัยกุล, 2554)

นอกจากนี้ โดยควรจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อาเซียนที่ชัดเจนพร้อมกิจกรรมและเครื่องมือให้แก่สถานศึกษาอย่างทั่วถึง และพัฒนาชุดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์ให้แก่ครูสำหรับสถานศึกษาที่ห่างไกล ใช้สื่อสารเรื่องใหม่ๆ (นคร ละลอกน้ำ, พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, ทิพย์เกสร บุญอำไพ, 2558; พินสุดา สุทธิรังษี และคณะ, 2556) การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทางสังคมนอกจากปัจจัยทางวัตถุการจัดการเรียนรู้แล้ว บุคลิกภาพของผู้อำนวยการศึกษาก็มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและเปิดโลกทัศน์รับความเป็นพหุสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนและคู่ค้าหลักของประเทศสมาชิกอาเซียน (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555) ซึ่งครูควรได้รับการทักษะภาษาอังกฤษในการแสวงหาข้อมูลพัฒนาหลักสูตรเนื้อหาการสอนและออกไปแลกเปลี่ยนยังต่างประเทศตั้งแต่ช่วงระยะแรก แต่ปัจจุบันยังไม่ได้มีการดำเนินการจัดสรรเป็นระบบและทั่วถึง

ส่วนมิติที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการ (Process Factor) แม้นโยบายที่ประกาศมีความชัดเจนเรื่องกระบวนการพัฒนาภาคีเครือข่ายระหว่างครูอาเซียนและนักเรียน แต่จากการติดตาม

ข่าวสาร พบว่า ขาดความต่อเนื่อง สืบเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลบ่อยในระยะเวลาที่เริ่มดำเนินการ โดยสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นทักษะการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์เช่น ห้องจำลองและการเรียนรู้อาเซียน (ASEAN Room) ที่สวยงามดึงดูดใจ โดยปัจจุบันในส่วนของสื่อสาธารณะที่ผ่านมายังไม่ความเด่นชัดวิธีการและเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกนักเรียนนกลุ่มประเทศอาเซียน และขาดแนวปฏิบัติรวมทั้งทุนสนับสนุนด้านกระบวนการพัฒนาครู และแลกเปลี่ยนครูภายในกลุ่ม

ส่วนมิติสุดท้ายมิติที่ 4 ผลลัพธ์ (Output Factor) ระดับการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และวัฒนธรรมน่าจะพบผลที่เด่นชัดทุกสถานศึกษา แต่ในส่วนของการบรรลุเป้าหมายการดำรงชีพและบริบทการเคลื่อนย้ายแรงงานอาเซียนได้อย่างเสรี ควรสร้างให้มีความเชื่อมโยงของการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาอาเซียน และเพื่อการประกอบอาชีพดำรงชีพเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจและการค้าและความมั่นคงทางการเมืองระหว่างเขตชายแดนได้อย่างเป็นหนึ่งเดียว

ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานภาคการศึกษาสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนสามารถขับเคลื่อนสังคมและนักเรียนให้เกิดผลลัพธ์ได้ (สมบัติ อารังนาวาสวัสดิ์, 2558) สามารถสร้างพลเมืองที่สามารถปรับตัวได้อย่างดีได้เปรียบเมื่อเข้าสู่การเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนหลังปี พ.ศ. 2559 แล้ว (ดาร์พงศ์ รัตนสุวรรณ, 2558) ผู้วิจัยควรศึกษาวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงทั้งแนวปฏิบัติที่ดีที่จะขยายผลต่อเข้าสู่ประชาคม และศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาและควรแก้ไขการบริหารจัดการระบบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของนโยบายการศึกษาอาเซียนตามปฏิญญาอาเซียนได้

โดยข้อค้นพบที่จากการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาจากพื้นที่และสภาพการณ์จริงนี้จักเป็น

ประโยชน์ในสร้างระบบรองรับนโยบายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและขยายผลส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีด้านอาเซียนให้ต่อเนื่องสามารถตอบสนองบริบทอาชีพเศรษฐกิจการค้าความมั่นคง หลังปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นไปได้ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี 4 มิติระบบ E-I-P-O (Environment-Input-Process-Output) ให้แก่นโยบายสาธารณะด้านการศึกษาอื่นๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อเอื้อการเปลี่ยนแปลงในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม ภาควัฒนธรรมและภาคเทคโนโลยีที่เป็นพลวัตอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเชิงนโยบายบริหารจัดการสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในด้านแหล่งที่มา เป้าหมายรูปแบบ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการกีดขวางการดำเนินนโยบาย และข้อค้นพบแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อขยายผลต่อหลังเข้าสู่ประชาคมและเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบใหม่ในการดำเนินนโยบายบริหารจัดการศึกษาเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติจริงตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี 4 มิติระบบ E-I-P-O (Environment-Input-Process-Output)

ขอบเขตการวิจัย

โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 12 แห่งที่ได้รับนโยบายการศึกษาอาเซียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 และเป็นสถานศึกษาที่มีทำเลที่ตั้งของจังหวัดอยู่ติดกับชายแดนประเทศสมาชิกจำนวน 10 แห่ง และกรุงเทพมหานครฯ จำนวน 2 แห่ง เพื่อเปรียบเทียบ

ปรากฏการณ์และบรรยากาศการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจากสภาพการณ์ด้านมิติเศรษฐกิจการค้า มิติความมั่นคงและการเมือง

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยประกอบได้ด้วยมีจำนวน 37 ท่าน ประกอบไปด้วยผู้ให้ข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการส่วนวิชาการ 2) ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาเซียน 3) ครูผู้สอนสาระอาเซียน ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์และสังเกตภาคสนามจริงในสถานศึกษาและบริเวณชุมชนรอบสถานศึกษา

ผลวิจัยเชิงคุณภาพที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิเคราะห์ ที่มา หลักการ เป้าหมายและ แนวคิดและทฤษฎีเชิงนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2553-2558 ในแต่ละส่วนภูมิภาค
2. ประเด็นข้อค้นพบใหม่/ สภาพปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามกรอบแนวคิดทฤษฎี 4 มิติระบบของการบริหารสถานศึกษาสู่อาเซียนตามนโยบายระหว่างปี พ.ศ. 2553-2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการอันเป็นผลมาจากนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนจากแหล่งต่างๆ เพื่อขยายผลต่อในอนาคต
2. สภาพปัญหาที่ยังคงอยู่เชิงระบบและควรปรับปรุงของนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติเชิงระบบในหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2559

กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและศึกษาเรื่องการบริหารจัดการนโยบายบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้นมีการกรอบแนวคิดและทฤษฎีโดยมี 2 หัวข้อหลัก ดังต่อไปนี้

แนวคิดและนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อตอบสนองความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN School Administration) ก่อนและหลังปี ค.ศ. 2015

หลังจากปี ค.ศ. 2015 ไทยได้เข้าสู่ความเป็นสมาชิกภาพและส่วนหนึ่งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการตามแผนแม่บท ASEAN 2015 ซึ่งสืบเนื่องมาจากปฏิญญาอาเซียน และยุทธศาสตร์สามเสาหลักอาเซียน โดยในระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2558 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญการพัฒนาศูนย์กลางและพลเมืองอาเซียนมาอย่างต่อเนื่องมีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์พัฒนาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552

โดยมีการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ในปี พ.ศ. 2556 และต่อมาในปี พ.ศ. 2558 รัฐบาลได้ประกาศให้เรื่องอาเซียนเป็นวาระเร่งด่วน มุ่งเน้นสนับสนุนภาคเศรษฐกิจการค้าและแรงงานขั้นสูงในโลกที่พหุสังคมและมีการเคลื่อนย้ายทุนคนแรงงานและเทคโนโลยีได้อย่างเสรีสนับสนุนการสร้างพรมแดนเศรษฐกิจมั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน ในโลกยุคใหม่ที่คนไทยเป็นศูนย์กลางภูมิภาค (ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ, 2558)

โดยผู้วิจัยได้อิงกรอบแนวคิดและทฤษฎี 4 มิติ ระบบสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาสาธารณะของ UNESCO (2011) ใช้สำหรับการศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในการรับนโยบายไปปฏิบัติให้มีกรอบที่ครอบคลุมประเด็น ได้แก่ มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อมและบริบท (Environment & Context) มิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้าและทรัพยากร (Input Factor)

มิติที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการ (Process) มิติที่ 4 ผลลัพธ์ (Output)

โดยหลังจากที่เข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยได้ถือเอาแผนแม่บทอาเซียน พ.ศ. 2568 หรือ ASEAN Roadmap 2025 เป็นตัวประเมินความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาช่วงระหว่างปี ค.ศ 2010-2015 เพื่อหาแนวทางพัฒนาเชิงระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 1 หลักการ ที่มา เป้าหมาย และจุดเน้นของนโยบายการศึกษาอาเซียน

จากผลการวิจัยพบว่า นโยบายแบ่งออกเป็น 3 ระยะ โดยมีที่มาและเป้าหมายนโยบายที่แตกต่างกันตามช่วงระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2553-2556 มีที่มาจากปฏิญญาอาเซียน โดยมีเป้าหมาย คือ มุ่งการเผยแพร่ข่าวสารและการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชาคมอาเซียน ความเป็นสมาชิกภาพ ข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนด้านสังคมความร่วมมือเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม

จวบจนกระทั่งระยะที่ 2 พ.ศ.2557 (ก่อนการรัฐประหาร) มีที่มาจากติดตามผลการร่วมมือการร่วมมือทางการค้าและส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคและผลป้อนกลับการจัดการศึกษาระยะที่ 1 เพื่อขยายผลและบรรจุในหลักสูตรแกนกลางผู้เรียน พ.ศ. 2557 การบรรจุสาระอาเซียนในทุกสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระ โดยเป้าหมายหลัก คือ มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ยอมรับความแตกต่างได้ในทุกบริบทนอกจากด้านภาษาและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถดำรงชีวิตในชุมชนอาเซียนได้ และมีการขยายผลรับเอาโครงการนำร่อง “บวรโมเดล” ไปปฏิบัติ

ต่อมาระยะสุดท้าย ปี พ.ศ.2558 ซึ่งเป็นระยะที่ 3 ของการดำเนินการนโยบายการศึกษาอาเซียนได้ถูกประกาศเป็นวาระเร่งด่วน ปี พ.ศ. 2558 ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการฯ ภายใต้คำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ปรับเปลี่ยนเน้นการสร้างผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพ บริบทชุมชนเศรษฐกิจและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ยังไม่มีการประเมินชัดเจน

การศึกษาที่ 2 เมื่อผู้วิจัยได้ใช้กรอบการวิเคราะห์ทฤษฎี 4 มิติระบบ E-I-P-O (Environment-Input-Process-Output) วิเคราะห์การรับเอานโยบายไปปฏิบัติจริงเพื่อแสวงหาข้อค้นพบใหม่และอุปสรรคในการบังคับใช้นโยบายให้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารและจัดการเชิงระบบให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 แห่ง พบผลไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้

มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อมและบริบท (Environment & Context)

1. โรงเรียนแนวตะเข็บชายแดนเศรษฐกิจพิเศษที่มีการลงทุนอาเซียนต้นตัวขับเคลื่อนสูง แต่จะมีบรรยากาศที่ดีต่อเมื่อองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGO) สนับสนุนในพื้นที่

2. อุปสรรคขาดระบบและข้อกำหนดรองรับการประกอบอาชีพผู้ประกอบการนักเรียนเข้าสมัครศึกษาต่อยาก ข้อจำกัดกฎหมายวิชาชีพนักถาวรที่ไม่เอื้อต่อการศึกษาต่อ มีข้อจำกัดใบรับรองสิทธิและผ่อนปรนการข้ามแดนของครูนักเรียน

3. ระยะห่างที่ตั้งระหว่างเขตการค้าอุตสาหกรรมของประเทศเพื่อนบ้านกับชุมชนของสถานศึกษาอาเซียน สถานศึกษา และผังเมืองการค้าอุตสาหกรรมอยู่ห่างกันมากจึงไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริม

มิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้าและทรัพยากร (Input Factor)

1. ขาดเทคโนโลยี ฐานข้อมูล บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านสาระอาเซียนให้นักเรียนและครูได้ในโรงเรียน

2. ขาดความชัดเจนนโยบายการสรรหาและจัดสรรครูจากต่างประเทศ

3. ขาดหลักสูตรตำราและสื่อห้องเรียนรู้อาเซียนที่เป็นระบบสอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง

4. ขาดแคลนงบประมาณด้านสื่อการสอน ดิจิตอล อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้และอัตรา กำลังครูระหว่างปี พ.ศ. 2552-2556

5. บุคลิกภาพผู้อำนวยการสถานศึกษาแบบเปิดเผยและคิดสร้างสรรค์และคิดเชิงผู้นำธุรกิจชุมชน ฯลฯ

มิติที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการ (Process)

1. มีกระบวนการสรรหาและพัฒนาภาคีเครือข่ายระหว่างครูอาเซียนและนักเรียนอาเซียนและผู้บริหารอาเซียนแต่ขาดความต่อเนื่อง

2. ขาดกระบวนการสร้างและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา

3. ขาดกระบวนการพัฒนาเครือข่ายชุมชนใกล้โรงเรียนความรู้แก่ผู้ปกครอง

4. ขาดกระบวนการพัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนต่างชาติ

5. ขาดระบบฐานข้อมูลและแนวปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

6. ขาดระบบการสร้างหลักสูตรอาเซียนโดยการบรรจุเข้าสาระแกนกลางเฉพาะในระยะแรก คือ พ.ศ. 2553-2557

7. ขาดระบบการจัดสรรหาทุนจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นระบบ

มิติที่ 4 ผลลัพธ์ (Output)

1. ผู้เรียนส่วนใหญ่มียังไม่พร้อมกับการปรับตัวด้านภาษาและการเคลื่อนย้ายไปต่างประเทศต่อมา

2. ผู้เรียนเริ่มปรับตัวทักษะและทัศนคติบวก มากหากอาชีพผู้ปกครองได้รับผลบวกจากการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียน

3. ผู้เรียนสถานศึกษาจะยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคลเชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาที่สาม และริเริ่มเชิงรุกพัฒนาทักษะภาษากับคู่ค้าเอง

อภิปราย

สรุปผลจากการศึกษาที่ 1 การสังเคราะห์ นโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียน อุปสรรคการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงเป็น ปัญหาการกำกับนโยบายสาธารณะของประเทศของ ไทยมาโดยตลอด ซึ่งเรื่องการศึกษาอาเซียนนั้นได้มีการ ดำเนินการตามปฏิญญาอาเซียนและนโยบายการศึกษา สอดคล้องกับการค้นพบการทดลองนำร่องจัดการศึกษา พ.ศ. 2553-2557 และการบรรจุเข้าหลักสูตรแกนกลาง อาเซียน พ.ศ. 2557 และถูกบังคับจัดสอนให้เป็นวาระ เร่งด่วนในปีพ.ศ. 2558 โดยสถานศึกษาสามารถตอบ สอนต่อเป้าหมายและการชีวิตผ่านการนิเทศก์ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้เป็นอย่างดี

การศึกษาที่ 2 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 แห่ง พบผลไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อพิจารณา รายมติการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะของ แนวคิด และทฤษฎี 4 มิติระบบบริหารจัดการสถานศึกษา อาเซียน ผู้วิจัยพบข้อค้นพบใหม่ มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อม และบริบท (Environment & Context) โรงเรียน แนวตะเข็บชายแดนเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนต้นตัวขับเคลื่อนสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์วิจัยกสิกร ไทย (2558) มีปรากฏการณ์ความหลากหลายเชื้อชาติ วัฒนธรรมของคนในชุมชนใกล้โรงเรียนทั้งเพื่อนบ้าน การค้า และบทบาทของ NGO ชัดเจนและส่งผลทาง บวกต่อบริเวณชายแดน (2556-2557) โดยที่บริเวณ พื้นที่รอยต่อประเภทเพื่อนบ้าน มีบรรยากาศการใช้

ภาษาที่สามหรือภาษาที่สองเพื่อนบ้านอาเซียนในชีวิต ประจำวันโดยเฉพาะบริเวณติดชายแดนพม่าและลาว แต่ไม่พบในภูมิภาคอื่นสอดคล้องกับผลการวิจัย ทิศทาง ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554)

ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากปริมาณการเติบโตของ เศรษฐกิจและการลงทุนที่สูง (ทำให้มีความต้องการการ จัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ สูงตามขึ้นไป พบอุปสรรคขาดระบบและข้อกำหนด รองรับการประกอบอาชีพ และสิทธิ์การรับนักเรียน ต่างชาติกลุ่มประเทศอาเซียนเข้าศึกษาในโรงเรียน สอดคล้องกับนโยบายของกรมการจัดหาแรงงานแต่ไม่ สอดคล้องกับนโยบายที่เปิดกว้างให้มีการเคลื่อนย้าย และเตรียมความพร้อมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคม ตามปฏิญญาอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ที่ส่งเสริมและ ประกาศวิสัยทัศน์สนับสนุนการเคลื่อนย้ายพลเมือง และแรงงานเสรี

นอกจากที่กล่าวมามีติบรรยาภาศและ สิ่งแวดล้อมยังพบข้อจำกัดกฎหมายวีซ่าพำนักถาวรที่ ไม่เอื้อต่อการศึกษาต่อ และใบอนุญาตทำงานต่างด้าว (Work Permit) ที่ไม่เอื้อต่อการศึกษาต่อข้ามแดนนอก พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ปิดกั้นบรรยากาศการ ส่งเสริมความเป็นพหุสังคมแม้ว่าโรงเรียนและภาคการ ลงทุนมีความพร้อม

มิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้าและทรัพยากร (Input Factor) พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีผลระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติพงษ์ เจนจบ สมหมาย อ่ำดอนกลอย และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2557) และมี ปัญหาขาดความชัดเจนของนโยบายการจัดสรรอัตรา กำลังครูอาเซียนและครูภาษาอาเซียน) สอดคล้อง กับผลการวิจัยของเทิดพงษ์ ศรีวิเศษ (2557) และยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยและข้อค้นพบของ เฉลิมลาภ

ทองอาจ (2555) พิณสุดา สุทธิรังษี และคณะ (2555) และเกียรติศักดิ์ ชัยยามะ (2554) ที่พบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรรับผิดชอบต่อการสอนโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก

นอกจากนี้ยัง พบว่า โรงเรียนบางแห่งขาดสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้สอนสมัยใหม่ประเภทดิจิทัลและห้องเรียนรู้อาเซียน จึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับสุเมธ งามนก (2558) ที่พบความสำคัญของสื่อดิจิทัลเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูในเรื่องใหม่และเนื้อหาใหม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของนายเกียรติศักดิ์ ชัยยามะ (2554) ที่พบว่าสถานศึกษายังมีความต้องการเพิ่มด้านวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ และโดยการสร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้แบบไร้สายและจัดให้มีอินเทอร์เน็ตสัญญาณและระบบอี-เลิร์นนิ่งนั้นมีผลต่อทัศนคติทางบวกและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร เพียรดี (2554) ที่นำเสนอแนวความคิดใช้งานระบบสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้ Internet Network Digital Library และ สอดคล้องกับงานวิจัยของนคร ละลอกน้ำและพงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และทิพย์เกสร บุญอำไพ (2558) ที่พบนัยสำคัญของการพัฒนาชุดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการต่อผลฝึกปฏิบัติในงานจริงสำหรับนิสิตครู

อย่างไรก็ตาม บางสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้มีการริเริ่มแก้ไขปัญหาความไม่พร้อมเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนตามนโยบายได้สำเร็จ โดยการสรรหาครูอาสาภาษาอังกฤษจากต่างประเทศและงบประมาณเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยและข้อค้นพบของเวทย์ มุสิสวัสดิ์ (2556) ที่ได้มีการส่งเสริมและจัดหาครูอาสาชาวต่างชาติและอัตราจ้างรายปีเองเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สอดคล้องกับผลการวิจัยของนายเกียรติศักดิ์ ชัยยามะ (2554) โดยพบความตื่นตัวสูงของผู้เรียนหากผู้ปกครองได้รับประโยชน์จากการประกอบ

อาชีพ สอดคล้องกับผลการรายงานการลงทุนเติบโตทางเศรษฐกิจของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2556-2558)

นอกจากนี้สถานศึกษาขนาดเล็กและอยู่ห่างไกลขาดระบบเทคโนโลยีที่ทำให้ประสบปัญหาการดำเนินนโยบายในระยะแรกสอดคล้องกับผลการวิจัยการส่งเสริมเทคโนโลยีข่าวสารความรู้ของนพดล สุตันตวิชัยกุล (2554) ที่พบมักพบอุปสรรคการขับเคลื่อนนโยบายใหม่ๆ ของสถานศึกษา สำหรับคุณลักษณะบุคลิกภาพของผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นพลวัตอาเซียน ต้องเป็นคนที่เปิดกว้าง เปิดรับข่าวสารเชิงรุกทั้งเศรษฐกิจ ความมั่นคง วัฒนธรรม และมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรเป็นหัวใจหลักความสำเร็จ สอดคล้องกับผลวิจัยรสสุคนธ์ มกรมณี (2555) ที่ได้บัญญัติบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน

นอกจากนี้พบว่าครูและนักเรียนมีอุปสรรคการใช้ทักษะภาษาอังกฤษผลให้หาข้อมูลมาพัฒนาหลักสูตรเนื้อหาการสอนไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมลาภ ทองอาจ (2555) ที่พบว่าบางโรงเรียนเท่านั้นที่สามารถริเริ่มจัดบรรจุเรื่องอาเซียนไปในหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ทุกช่วงชั้น พบว่า ทรัพยากรห้องการเรียนรู้อาเซียน (ASEAN Room) ที่สวยงามดึงดูดใจจะขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

มิติที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการ (Process) นโยบายมีความชัดเจนเรื่องกระบวนการการพัฒนาภาคีเครือข่ายระหว่างครูอาเซียนและนักเรียนอาเซียนและผู้บริหารอาเซียนแต่ขาดความต่อเนื่องด้านการสนับสนุนกิจกรรมและทุนสนับสนุนทั้งระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยการเตรียมความพร้อมและแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555) และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) และแผนการดำเนินงาน

ด้านการศึกษาอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2558)

ทั้งนี้ การปฏิบัติให้เกิดความต่อเนื่องสำหรับการสร้างภาคีเครือข่ายอาเซียนอย่างเป็นระบบ ไม่ได้มีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานให้ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาได้คิดค้นและริเริ่มการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมวัฒนธรรม สื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ สรรหาและรับผู้เรียน และแลกเปลี่ยนพัฒนาอบรมครูเองเป็นส่วนใหญ่ ขาดกระบวนการพัฒนาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองซึ่งเป็นกลไกหลักส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและจูงใจเด็กอย่างต่อเนื่องที่บ้าน ขาดกระบวนการพัฒนาเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนต่างชาติและทุนสนับสนุนทำให้ไม่มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนทั่วถึงต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังขาดระบบฐานข้อมูลและแนวปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบแก่บุคลากรในสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จแต่ละแห่งติดต่อและแสวงหาความร่วมมือเองเชิงรุก ไปยังสถานศึกษาที่สนใจในต่างประเทศ มีการริเริ่มกระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน เช่น โรงเรียนสรรพวิทยาคม โรงเรียนมหาวิริยานุวัตร และโรงเรียนบ้านน้ำกระจายที่นำร่องบวรโมเดล (ประทีป เพ็ชรจำรัส, 2557) สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของสมศักดิ์ อังรณาวาสวัสดิ์ (2558) ที่พบว่าเป็นเหตุแห่งความไม่มีประสิทธิภาพพระบวรราชการ เกิดจากการวางแผนปฏิบัติที่ทั้งระบบรองรับในพื้นที่ห่างไกล และอีกทั้งการติดตามกำกับมีลำดับขั้นตอนทางกฎหมายกำหนดบทบาทมาก

ไม่มีกระบวนการสรรหางบประมาณและแลกเปลี่ยนครูภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง แม้อันโรงเรียนขนาดใหญ่ก็ไม่สามารถจูงใจผู้เรียนและชุมชนได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติพงษ์ เจนจบ สมหมาย อ้าดอนกลอย และนงลักษณ์

ใจฉลาด (2557) และเจษฎารัตน์ จวรรณตุม และพิสมัย รัชชัยชนะ พูลสุข (2555)

มิติที่ 4 ผลลัพธ์ (Output) พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มียังไม่พร้อมกับการปรับตัวด้านภาษาและการเคลื่อนย้ายไปต่างประเทศต่อมาปี พ.ศ. 2556 โดยผู้เรียนเริ่มปรับตัวทักษะและทัศนคติ ผลลัพธ์เริ่มต้นจัดทำอาชีพผู้ปกครองได้รับผลบวกจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนแต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ โดยผู้เรียนสถานศึกษาจะยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษาที่สาม และริเริ่มเชิงรุกพัฒนาทักษะภาษากับคู่ค้าเอง

ทั้งนี้พบว่าขาดการดำเนินงานเป็นรูปธรรม ผู้เรียนไม่สามารถเลือกอาชีพที่ดีดำรงชีพในกลุ่มสมาชิกประเทศอาเซียนได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาศตวรรษที่ 21 ของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2555) และเป้าหมายทิศทางการศึกษาอาเซียนปี พ.ศ. 2558 ตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ, 2558)

ข้อเสนอแนะประยุกต์ใช้จากการวิจัย

1. มิติที่ 1 สิ่งแวดล้อมและบริบท (Environment & Context) ควรส่งเสริมความรู้ภาษาที่สาม ควรจัดให้มีบริการวิชาการแนะนำทางกฎหมายการเคลื่อนย้ายพลเมืองให้ผู้ปกครองและผู้สนใจเข้าศึกษาต่อและเดินทางไปศึกษาต่อ

2. มิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้าและทรัพยากร (Input Factor) ควรรวบรวมสื่อแอนิเมชันดิจิทัลที่แต่ละโรงเรียนมีและจัดทำระบบแบ่งปันและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผ่านมือถือหรือคอมพิวเตอร์สำหรับครูและนักเรียนที่เข้าถึงได้ง่าย และควรจัดสรรอัตรากำลัง

คนสนับสนุนครูจากต่างประเทศและงบประมาณการปรับปรุงห้องสมุดเป็นห้องการเรียนรู้

3. มิติที่ 3 กระบวนการบริหารจัดการ (Process) ควรจัดทำแนวปฏิบัติและกระบวนการเกณฑ์การรับและขั้นตอนอนุมัติเข้าศึกษาต่อ กระบวนการรับสมัครและสรรหาครู กระบวนการสรรหาทุน และควรมีระบบขั้นตอนการสรรหาทุนจากหน่วยงานรวมทั้งระบบ

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารอัตโนมัติในพื้นที่ห่างไกลเขตการค้าอาเซียน

4. มิติที่ 4 ผลลัพธ์ (Output) ควรปรับเกณฑ์วัดพฤติกรรมและทักษะผู้เรียนในบริบทการประกอบอาชีพในสังคมปี พ.ศ. 2559 และมีการให้การประเมินผลการเรียนเพื่อให้เกรด

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน. (2555). *ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/asean-media-center/2417/page-3.html>
- กิตติพงษ์ เจนจบ, สมหมาย อ่าดอนกลอย และนงลักษณ์ ใจฉลาด. (2556). การศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 3(5), 109-124.
- เกียรติศักดิ์ ชัยยามะ. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการเรียนการรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). *ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน: การจัดการศึกษาบนบริบทแห่งความท้าทาย*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14, 107-117.
- ณรงค์ พิพัฒนาศัย, พลเรือเอก. (2557). *นโยบายกระทรวงศึกษาธิการปี พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ. (2558). *ความชัดเจนในการสร้างมาตรฐานด้านการศึกษาอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก http://www.reo16.moe.go.th/gis/57000001/files/tbl_datagovform/20160621085822qDvMyNn..pdf
- เทิดพงษ์ ศรีวิเศษ และเอกชัย กี่สุขพันธ์. (2557). การบริหารสถานศึกษาเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(3), 583.
- นคร ละลอกน้ำ, พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ และทิพย์เกสร บุญอำไพ. (2558). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการสอน โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติในงานจริงสำหรับนิสิตครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 11(2), 48-58.

- นภดล สุตันตวิณิชย์กุล. (2554). *การศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, หน้า 30-35.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2556). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประทีป เพ็ชรจำรัส. (2557). “สสค.” จับมือ “มูลนิธิร่มฉัตร” เปิดศูนย์ศึกษาอาเซียน จ.สงขลา พัฒนาชุมชน ต้นแบบ เตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. เข้าถึงได้จาก http://thainame.net/edu/?fb_comment_id=247800472028651_1322955&paged=33
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.academia.edu/4001681/>
- เวทย์ มุสิสวัสดี. (2556). *ศธ.ลงนามบริติช เคานซิล พัฒนาภาษาแก่ครูเตรียมตัวสู่อาเซียน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.etvmac.tv/news/page/931>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). *เขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียน โอกาสทองของ SME ไทย 2555-2557*. เข้าถึงได้จาก https://www.kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEK_knowledge/article/KSMEAnalysis/Documents/BorderSEZsForThaiSMEs2.pdf
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2558). *นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนา กำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploads/Book/1115-file.pdf
- _____. (2558). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุเมธ งามกนก. (2558). *การพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู เพื่อการบริหารสถานศึกษาใน ภาคตะวันออก*. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 11(2), 282-292.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2555). *ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 21*. เข้าถึงได้จาก <http://www.addkutec3.com>
- UNESCO APAC. (2011). *Handbook on Education Policy Analysis and Programming (for use by UNESCO Staff in the Asia Pacific Region) Volume 1: Education Policy Analysis* December 2011, 23-71.
- World Education. (2011). *Education for Thai Burmese Immigrant*. Retrieved from www.worldeducation.org